

Já nikdy nečet snáře
a to zde není božská komedie
Jen čti, co Jeho Slovo říká
Tam u Něj se vskutku žije
U Něj v nebi není lháře
a nenajdeš podvodníka

PŘEDMLUVA

Je mi líto, že se neumím vyjádřit veršem a rýmem. Nad básněmi Samuela Martáska o to víc, neboť jeho básnění má kauzativní polohu: probouzí v člověku básnění. A otevření Samuelovy sbírky básní by si veršovanou formu uvedení proto jistě zasloužilo.

Básně Samuela Martaska mají čtyři typické znaky: 1) jsou čtivé, průzračné, snadno přístupné a dosažitelé; 2) zračí se v nich úžas a radost, jako projevy optimistické a pozitivně naladěné duše autora; 3) mají stabilní rytmus, který se člověka přichytí a umožňuje mu naladit se na básníkovu melodii; 4) jsou inspirovány biblickými texty. To je na nich asi nejvýraznější. Biblickým textům se autor věnuje po celý život. Naslouchá jim tak pečlivě, že pak v něm biblické texty samy zní. Jinými slovy: vpouští je do sebe a nechává je v sobě rozezvučet. A pak, naladěn na jejich frekvenci, sám zní jejich melodií. Rezonují v něm a skrze něj. Či spíše on rezonuje texty, které prochvívají jeho nitrem. Slovo biblických textů, které prošlo básníkovou duší,

vyvolalo v básníkovi nejen prožitek, nejen emoce, ale také potřebu znovu je vyjádřit, a to poeticky, aby bylo patrné, že je to slovo sestoupivší k němu shůry, které má moc v člověku rozeznít hudbu rýmů. Ale nejen slova, nýbrž i zpráva o Božích činech, a zejména postava Ježíše Krista jsou tím, co básníka fascinuje.

Samuel Martasek svým posluchačům předkládá ve svých básních známé biblické texty, ovšem prošlé jeho duší a poznamenané jeho prožitkem. Tímto způsobem vrací to, co sám dostal. Ale vrací to pozměněné, obohacené rýmem, krásou slov a svou spirituální zkušeností. Samuel znovu prožívá staré příběhy a události, aby se znovu a znovu pokoušel je ve svých básních zpřítomnit. Je v tom patrná misionářova snaha rozdělit se, učinit slyšené slovo aktuální a naléhavé. Oslovit jiné. Zachovat zvěst tím, že bude sdílet svou zkušenost s mocí slova a předávat ji dalším. Činí to mnoha způsoby: někdy jen příběh převypráví, jindy se zastaví a přemýšlí, nahlíží pod povrch, vžívá se do atmosféry doby či do pocitů postav, hraje si se slovy, potěžkává je a hledá přiměřené vyjádření. Do toho se mu tu a tam mísí jeho vzpomínky, jimiž naznačuje, jak je jeho osobní zkušenost nedílnou součástí jeho svědectví a jak hluboce se jej události, o nichž básní, dotýkají. Někdy hovoří i s postavami a někdy je nechává jen promluvit. Zejména

postavu nejmilejší, které věnuje nejvíce pozornosti, opěvovaného Ježíše Krista. A hovoří samozřejmě také o Bohu. V těchto básních se pak někdy stává, že básník přejde do řeči k Bohu a svou básní se modlí. Tím vrací to, co dostal, tomu, komu to předně patří: dárci – Bohu. Tyto verše neboli básníkovy modlitby považuji za opravdový klenot Samuelovy básnické sbírky, protože v nich otevírá svou duši a autenticky dosvědčuje svou živou víru. Právě tyto modlitby přidávají Samuelovým básním spirituální hodnotu a věrohodnost.

V Praze dne 18. října 2013

Jiří Beneš

JAKÝ JE ON?

JAKÝ JE BŮH

Věčný

Láskyplný

Stvořitel

Vykupitel

Dárce svobody

Vůdce

Všemohoucí

Vševidoucí

Plní sliby

MŮJ OBDIV

*Náš drahý Pane
Ty otvíráš nám oči
ať spatříme, jak Ty
ve slunka jasů
zjevuješ nám tu všechnu krásu
Ty se chceš také radovat
se stvořenými všemi
Cos všechno vytvořil
na přenádherné zemi
Ty stromy na úbočích
i květy na přepestrých stráních
šípkové keře
a rudé šípky na nich
Vysokých sekvojí věže
těch oběžnic a sluncí obíhání
I něžnou krásu alpské protěže*

*Tys poslal nám
to malé Nemluvňátko
a panně zvěstoval: „Ty, matko!
Já svěřuji ti mého Syna*

*zde Dítě bezbranné a bosonohé
a v nebi Pána, Stvořitele, Hospodina
Přichází k vám jako Spasitel
aby z vaší bídy hříchů
vás vykoupiti měl
Můj Syn bude mým obrazem
On sdělí světu a lidem všem
tu známou větu:
Že Láska jsem
Že jejich Otcem jsem
Ať to slyší celá Zem!*

*Jsem přece původcem
těch lánů
pestrobarevných
tulipánů
krás růže, pivoňky
a révy vína
to aby ve všem spatřili
umění, moudrost a lásku
nebeského Hospodina
I to je pravda odvěká
že já jsem stvořil člověka
Adama (to jest: Červená hlína)*

NEODMÍTEJ HO

*On zná tvůj smích
i rýhy žalu ve tváři
Svůj život svěř Mu do rukou
Jen On je ti zárukou
že s Ním se všechno zdaří*

*On počítal tvé slzy
a sušil líce v žalných dnech
Jej ta tvá slabost nemrzí
Dá písňě ptákům na stromech*

*Tvá slza je pro Něj
jak vzácný drahokam
On něžně tobě šeptá
Vždyť já tě dobře znám
A nepřestal mít rád*

*Můj Pane, stojím tu v modlitbě
jak prosící u domovních vrat*

MIRIAM, ZPÍVEJ!

*Jen zpívej, zpívej, Miriam!
Ty dcero matky Jochebed
Jen zpívej a toč se
v kolotanci
Už nikdo nikdy z tvého lidu
nemusí ohýbat svůj hřbet
před faraona drábem
Už nikdo nikdy nemusí
své zraky klopit
tak plné nenávisti
Už brzo zapomeneš
jak ty jejich biče sviští
Slyš zprávu Toho
jenž v ruce drží celý svět:
„Já brzo změním
tu zemi faraonů v kryptu
Již brzo bude veta po Egyptu!“*

*Tvé děti budou zpívat písně chvály
v tónech, jež se vašim otcům
jenom ve snech zdály*